

Reaktie

door KEES VERTEGAAL

De redactie van DUIN is verheugd dat het Meijndel-Comité heeft willen reageren op het artikel 'Biologen in Meijndelse commissies ondersteunen D.W.L.'. Na deze bijdrage in de discussie van de kant van het MC, is het zeer wenselijk dat ook de Haagse gemeenteraad zich zou buigen over de manier waarop met name de belangen van natuurbehoud, waterwinning, recreatie en wetenschappelijk onderzoek in het overheidsbeleid zouden moeten worden afgewogen.

Ter afsluiting van de discussie in DUIN zou ik hier nog enkele opmerkingen willen maken over de reactie van het Meijndel-Comité.

In de eerste plaats vind ik het jammer dat het Meijndel-Comité niet meer in detail ingaat op de vele voorbeelden die aangevoerd zijn van situaties waarin het Meijndel-Comité niet als een onafhankelijk adviesorgaan functioneerde, maar gebruikt werd ter ondersteuning van de D.W.L. Het is uiteraard prettig te horen dat het Meijndel-Comité de aantasting van de duinen door de duinwaterwinning onderkent, maar het gaat erom in hoeverre men hier ook consequenties uit trekt.

De opmerkingen over de greppels bij "De Klip" zijn niet in strijd met wat ik over deze zaak beweerd heb, en ondergraven niet de kritiek. Als dit een voorbeeld moet zijn van een 'onjuiste' en 'onvolledige voorstelling van zaken' dan zou ik willen stellen dat het wel mee valt. Des te meer is het jammer dat men niet op andere voorbeelden wil ingaan.

In het slot van de reactie wordt gesproken over 'kritische en alternatieve geluiden afkomstig uit ivoren torens van vrijblijvendheid'. Een dergelijke aanval op de Stichting Duinbehoud is m.i. een zeer zwakke vorm van verweer, waarbij ik slechts verwijs naar enkele zeer gedetailleerde artikelen die in DUIN verschenen zijn over de effecten van duinwaterwinning op het natuurlijk milieu en over de technische alternatieven die zowel voor de korte als de lange termijn blijken te bestaan voor duinwaterwinning.

Het belangrijkste aspect in de MC-reactie is de inconsequentie van het Meijndel-Comité t.a.v. de rol die zij speelt in de besluitvorming. Aan de ene kant erkent men dat de voor- en nadelen van duinwaterwinning een

voorwerp moeten zijn van maatschappelijke bezinning en afweging, aan de andere kant dringt zich na lezing van het eerste stuk van de reactie, waarin het belang van de duinen voor de drinkwatervoorziening breed wordt uitgemeten, de gedachte op dat dit voor het Comité een uitgangspunt vormt. Dit blijkt ook uit het standpunt dat het Comité inneemt over het infiltratieplan Ockenrode-Solleveld. Hier blijkt men als Comité te kunnen vaststellen dat het om een noodzakelijk werk gaat. De maatschappelijke afweging hierover is echter niet geschied. Uiteraard zullen wel de DWL en de WDM van mening zijn dat het hier om een noodzakelijk werk gaat, maar dan kan men moeilijk spreken van een besluit na een *maatschappelijke* afweging.

Het standpunt van het Meijndel-Comité, dat men een functie vervult als onafhankelijke, interne adviseur en niet gebruikt wordt ter ondersteuning van het

streven van de DWL naar continuering van de duinwaterwinning, is een illussie:

- het Meijndel-Comité stelt weliswaar dat de adviezen uitsluitend aan de DWL gericht zijn en binnen de primaire doelstelling van de DWL tot stand komen; in de presentie naar buiten toe blijkt dit echter niet of nauwelijks en overheerst het beeld van objectieve wetenschappelijke advisering; in feite zouden volgens de gekozen formule de adviezen in het geheel niet naar buiten moeten komen;
- dat de advisering inderdaad onafhankelijk van de DWL gebeurt is in tegenspraak met de samenstelling van het Comité: de DWL vervult hierbij een sleutelpositie middels een structuur waarin de DWL de secretaris en de voorzitter van het Comité levert en de leden benoemt.

Het is onzin te suggereren dat de beleidsorganen niet bereid zijn een 'natuurtechnisch denkraam' in de besluitvorming te betrekken. Het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-Holland is hier juist primair voor bedoeld. Wanneer men zich tot doel stelt de afstand tussen de DWL en de beleidsorganen te overbruggen, zie ik daar geen betere weg toe dan juist via een echte onafhankelijke advisering, waarbij men niet gebonden is aan de DWL, maar alleen verantwoording schuldig is aan de democratisch gekozen organen als gemeenteraad en Provinciale Staten. ■

UIT DE REGIO

RIJKSDORP

AS

De Werkgroep Berkheide heeft op 12 juni jl. bezwaar aangetekend tegen de bouw van een vijftal nieuwe villa's in de Wassenarese buitenwijk Rijksdorp in de zuidoosthoek van Berkheide. In het ontwerp-bestemmingsplan voor deze wijk was nl. de bestemming 'wonen' toegekend aan een aantal terreinen aan de westkant van Rijksdorp, m.a.w. in de duinen.

De Werkgroep waarschuwt in haar bezwaarschrift tegen steeds

verdere bebouwing van bestaande uitloopgebieden ('buffergebieden') in de duinen. Ook brengt zij de natuurlijke waarden van de betreffende zone onder de aandacht van B & W van Wassenaar, al gaat het dan niet om zeldzame of spectaculaire verschijningen: o.a. Eikebosjes, Kardinaalsmutsen met stoppelnotten, Grauwe abelenbosjes, Buntgrashellingen met Duinviooltje, Knolboterbloem, mossen en korstmossen (o.a. Kraakloof en Rendiermossen).

(lees verder op blz. 13)

Parnassia in de Kennemerduinen het reeds bestaande fietspad langs de kust door te trekken naar IJmuiden. Een in eerste instantie aantrekkelijk voorstel omdat hiermee een rondrijroute vanuit IJmuiden kan worden gerealiseerd en bovendien de infrastructuur reeds aanwezig is (oude betonbaan uit de 2^e wereldoorlog). Omdat dit voorgestelde fietspad echter dwars door een der vogelrijkste duingebieden van Noord-Holland loopt en bovendien daarmee de recreatiezo-

nering geheel zou doorbreken, is het vanuit natuurbehoudsoogpunt geheel onaanvaardbaar!

Ook reeds eerder door andere instanties (PPD, gemeenten, ANWB, ENFB) voorgestelde nieuwe fietspaden zijn getoetst op milieu-effecten, wenselijkheid en nut voor fietsers t.a.v. woon-werkverkeer. In een aantal gevallen bleken deze voorstellen een welkome aanvulling op het bestaande fietspadennet (bijv. Visserspad van Zandvoort naar Overveen), in andere gevallen

bleken ze zeer ongewenst (fietspad door het Koevlak in de Kennemerduinen).

Voor een volledige beschrijving van het voorgestelde integrale fietspadenplan kan worden verwezen naar de nota "Fietsen in de duinen", die binnenkort zal uitkomen. Wij hopen dat deze nota voor de ENFB aanleiding zal zijn om op verantwoorde wijze actie te gaan voeren, en zal bijdragen tot verdergaande discussie over een beperking van schadelijke recreatievormen in natuurgebieden. ■

(vervolg van blz. 10)

Ook het Zuidhollands Landschap tekende bezwaar aan tegen de voorgenomen villabouw, in aansluiting op een (negatief) advies van de Provinciale Planologische Commissie. ●

BERKHEIDE-1

AS

De Stichting Duinbehoud en Waterwinning heeft zich in een brief tot het College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland uitgesproken tegen de bouw van een voorzuiveringsfabriek door de Leidse Duinwater Maatschappij (LDM). De LDM, die hiermee boezemwater (uit de Wassenarese Wetering) wil gaan defosfateren voordat het geïnfiltrerd wordt, had deze fabriek al enkele jaren geleden aangevraagd. In de tussentijd is echter een belangrijk alternatief bedacht door het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening (RID), nl. aanvoer en infiltratie van voorgezuiverd Andelse Maas-water uit Bergambacht, dat al in Meijndel geïnfiltrerd wordt. De Stichting stelt in haar brief voor om hiertoe zo snel mogelijk de aanvoering te verlengen. Dit plan heeft nl. verschillende voordelen t.o.v. de eigen LDM-fabriek: het is goedkoper, sneller uitvoerbaar, minstens zo veilig, even milieuvriendelijk en meer 'flexibel' in die zin, dat de ontwikkeling van de waterwinning in de duinen minder wordt vastgelegd (minder investeringen in nieuwe fabrieken) en dat Berkheide-Meijndel meer als één gebied beschouwd kan worden wat betreft waterwinning. Dit laatste kan een rol spelen, wanneer het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Z-Holland

(IODZH) bijv. leidt tot gedeeltelijke sanering van de waterwinning in beide gebieden. Dan kunnen daarvoor de meest gunstige gedeelten uitgekozen worden.

Naast deze kwestie doet de Stichting in haar brief nogmaals een beroep op G.S. om geen medewerking te verlenen aan de aanleg van drains, omdat die toch niet eerder dan in 1983 klaar kunnen zijn. Zij pleit ervoor om de periode tot 1983 te gebruiken om de bestaande transportleidingen van Rotterdam naar Zoetermeer, van Rotterdam (via Delft) naar Den Haag en van Den Haag naar Leiden te vergroten. Op deze manier kan de overcapaciteit van Rotterdam in de tachtiger jaren gebruikt worden voor de tekorten van de LDM; dan zijnde drains in Berkheide volstrekt overbodig. Vóór 1990 hoeven dan geen nieuwe ingrepen in de duinen plaats te vinden en in dat jaar kunnen de door het IODZH ontwikkelde plannen worden uitgevoerd. Hopelijk buiten de duinen! ●

BERKHEIDE-2

AS

Minister Ginjaar van Volksgezondheid en Milieuhygiëne heeft op 25 augustus jl. besloten om vergunning te verlenen aan de N.V. Leidse Duinwater Maatschappij (LDM) voor uitbreiding van haar waterwinning tot een hoeveelheid van ten hoogste 25 miljoen m³ per jaar, met de volgende voorschriften:

- boven de geïnfiltrerde hoeveelheden mag jaarlijks niet meer dan gem. 1 miljoen m³ aan grondwater worden onttrokken;
- voor de infiltratie dient zo spoedig mogelijk voorgezuiverd oppervlaktewater gebruikt te worden;

verd oppervlaktewater gebruikt te worden;

- de LDM dient zich bij de opzet en uitvoering van winning en infiltratie te houden aan door de minister te geven richtlijnen; hiervoor wordt een begeleidingscommissie ingesteld;
- de LDM dient allerlei technische aspecten te onderzoeken en aan de minister te rapporteren.

Uiteraard heeft de Stichting Duinbehoud beroep aangetekend tegen dit besluit bij de Kroon. Zij acht de uitbreiding van de winning uiterst schadelijk en bovendien volstrekt onnodig. Naast vele argumenten die de lezers van dit blad al ruimschoots bekend zullen zijn, brengt de stichting nog naar voren, dat minister Ginjaar zelf bij de officiële opening van het derde Biesbosch-spaarbekken (de Gijster) op 9 september jl. gesuggereerd heeft om de overcapaciteit van het Biesbosch-project te gaan gebruiken als alternatief voor verdere uitbreidingen van duinwaterwinning!

Verdere acties tegen de dreigende aanleg van de drains worden overwogen. ●

NOORDWIJK

AS

Op 2 sept. jl. heeft de Stichting Duinbehoud bezwaar aangetekend tegen de inwilliging van de door de Rijksgebouwendienst ingediende aanvraag voor een vergunning krachtens de Ontgrondingenwet t.b.v. de bouw van een radio-ontvangststation van de Koninklijke Marine in de noordduinen te Noordwijk. Het zou hier

(lees verder op blz. 20)

rus en Waterbies opdagen. Het hoge Liesgras wees op eutrofiëring, overmatige voedselverrijking.

DE TOEKOMST

Uit de 'Nota Ontwikkelingsmogelijkheden in N.-Kennemerland' (febr. 1980) blijkt dat het Provinciaal Bestuur van N.-Holland de hoge waarde van het duinzoomgebied onderkent. Gedeputeerde Staten streven naar het handhaven van de verscheidenheid van het natuurlijk milieu, ook buiten de erkende natuurgebieden. Deze bestuurlijke uitspraken

staan er wel borg voor, dat men ook in de toekomst dit waardevolle landschap zo goed mogelijk wil beschermen en beheren.

Literatuur

Doing, H., 1964. Recreatie en natuurbescherming in het Noordhollands Duinreservaat. Supplement 2: Vegetatie. I.T.B.O.N. Arnhem. Heukels-Van Ooststroom, 1977. Flora van Nederland, 19e druk. Groningen. Quené-Boterbrood, A.J. & J. Mennema, 1973. Zeldzame Nederlandse plantesoorten in Zuid-Holland. Den Haag.

(vervolg van blz. 13)

gaan om een flinke uitbreiding van de al bestaande Radio-Nora, waarvoor een flink gat gegraven zou moeten worden voor een ondergronds onderkomen en bovendien zou een parkeerterrein aangelegd worden. De uiteindelijke bedoeling is om de tientallen masten te vervangen door een hoge betonnen pijler.

Tijdens het opstellen van het bezwaarschrift bleken de werkzaamheden reeds in het voorjaar begonnen te zijn. Door tijdsbrek is hiertegen nog geen actie ondernomen

CONTACTADRESSEN

WERKGROEP WATERWINNING

(Erik van Dijk)
Postbus 11059
2301 EB Leiden
tel. 071-148333 tst. 7825

STICHTING NATUUR EN MILIEU

(J. Keuning)
Schaep en Burgh
Noordereinde 60
1243 JJ 's-Graveland
035-62004

RIJKSINSTITUUT VOOR NATUURBEHEER

(G. Londo)
Kasteel Broekhuizen
Leersum
tel. 03434-2941

STICHTING REINWATER

Damrak 37 I
1012 LK Amsterdam
tel. 020-249009

HET VOGELJAAR

Utrechtseweg 43
1213 TL Hilversum
tel. 035-46391

LANDELIJKE VERENIGING TOT BEHOUD VAN DE WADDENZEE

Postbus 90
8860 AB Harlingen
tel. 05178-5541

STICHTING FRIESE MILIEURAAD

(J. Dijkstra)
Postbus 713
8901 BM Leeuwarden
tel. 05100-52925

WERKGROEP LANDSCHAPSZORG TEXEL

Hogereind 25
1793 AD De Waal (Texel)

CONTACT MILIEUBESCHERMING NOORD-HOLLAND

(D. Booi)
Stationsstraat 6
1506 VP Zaandam

WERKGROEP DUIN EN KUST

(Theo Bakker)
Butterlaan 33
1851 ME Heiloo

AKTIECOMITÉ REIGERSBOSSENLAAN

(W.P. Kaal)
Langevlak 42
1974 XM IJmuiden
tel. 02550-15750

WERKGROEP DUINBEHOUD ZUID-KENNERLAND

(Trini Heidweiller)
Lage Duin 12
2121 CG Bennebroek
tel. 02502-8123

STICHTING BEHOUD KOSTVERLOREN PARK

(Paul Al)
Vinkenstraat 11
2042 CT Zandvoort
tel. 02507-2420

STICHTING HET ZUIDHOLLANDS LANDSCHAP

(H. Smits)
Schiedamsevest 46e
3011 BB Rotterdam
tel. 010-135045

STICHTING CENTRUM MILIEUBEHEER ZUID-HOLLAND

(G.J. Breukelaar)
Schiedamsevest 48e
3011 BB Rotterdam
tel. 010-148682

VOGELINVENTARISATIEGROEP AMSTERDAMSE WATERLEIDINGDUINEN

(P.C. van Spanje)
Amestelle 293
1161 BC Zwanenburg

PLANTENINVENTARISATIEGROEP AMSTERDAMSE WATERLEIDINGDUINEN

(J. Mourik jr.)
Oosterlaan 27
2101 ZP Heemstede

VERENIGING VOOR NATUUR- EN VOGELBESCHERMING NOORDWIJK

(Cees Verweij)

Westerbaan 7

2201 EV Noordwijk

WERKGROEP BERKHEIDE

(Albert Salman)
Postbus 11059
2301 EB Leiden
tel. 071-131800

VAKGROEP MILIEUBIOLOGIE DER RIJKSUNIVERSITEIT LEIDEN

(Erik van Dijk)
Kaiserstraat 55
2311 GP Leiden
tel. 071-148333 tst. 7825

CENTRUM VOOR MILIEUKUNDE DER RIJKSUNIVERSITEIT LEIDEN

(H.A. Udo de Haes)
Rapenburg 127
2311 GM Leiden
tel. 071-148333 tst. 7422

MEIJEDELONDERZOEK VOGELPOPULATIES

(B.A. Regensburg)
Leidseweg 172
2251 LJ Voorschoten

VOGELPOPULATIESTATION OCKENRODE

(Norman van Swelm)
Herenstraat 21
2282 BP Rijswijk
tel. 070-989005

BIOLOGISCH STATION 'WEEVERSDUIN'

(D. van der Laan)
Duinzoo 20a
Oostvoorne
tel. 01885-2400

STICHTING ZEEUWS COORDINATIE-ORGAAN VOOR NATUUR-, LANDSCHAPSEN MILIEUBESCHERMING

(Chr. Kalden)
Postbus 334
4460 AS Goes
tel. 01100-28259

NATUUR- EN VOGELWACHT SCHOUWEN-DUIVELAND

(F. Jansen)
Haven Zuidzijde 8
4318 AJ Brouwershaven